

Förslag på skriftligt uppdrag för kontaktsjuksköterskor i norra regionen

Katja Vuollet Carlsson, samordnare för kontaktsjuksköterskor i norra regionen

Innehåller förslag till hur ett skriftligt uppdrag kan vara utformat för kontaktsjuksköterskor inom cancervården i norra regionen. 2011 tog Sveriges kommuner och landsting tillsammans med regionala cancercentrum fram en gemensam uppdragsbeskrivning för kontaktsjuksköterskans uppdrag. Utveckling av cancervården och införandet av standardiserade vårdförlopp (SVF) har lett fram till att ett antal förtydligande har gjorts i uppdragsbeskrivningen under 2017.

Bakgrund

Uppdragsbeskrivningar saknas ofta, men efterfrågas både av arbetsgivare och anställda. En uppdragsbeskrivning kan minimera risken att onödiga missförstånd och osäkerhet uppstår inom verksamheten. Det har framkommit önskemål om en mall för ett gemensamt skriftligt uppdrag för kontaktsjuksköterskor då ett av kriterierna för kontaktsjuksköterskans roll och funktion enligt den nationella definitionen är att kontaktsjuksköterskan har ett tydligt skriftligt uppdrag.

Värdet av ett skriftligt uppdrag kan ses från flera synvinklar. Arbetsgivaren får ett underlag för att tilldela resurser. Vilka ansvarsområden kontaktsjuksköterskan har och vad de innebär klargörs både för kontaktsjuksköterskan och för övriga medarbetare. Ur kontaktsjuksköterskans synvinkel är det viktigt att veta vad arbetsgivaren förväntar sig samt vilka ansvarsområden som tillhör uppdraget. Ett tydligt uppdrag är ett led i att undvika dubbelarbete och otydlighet i verksamheten. Ur patientens synvinkel innebär det att det blir en säkrad struktur och uppdragsbeskrivningen tydliggör vilken överenskommelse vården har med patienten.

Att tillsammans gå igenom det skriftliga uppdraget är ett bra sätt att synliggöra fördelning av ansvar och kompetens i verksamheten. Alla vet vem de ska vända sig till med olika frågor och arbetsgivare och medarbetare är överens om vad uppdraget innebär. Då kontaktsjuksköterskans uppdrag är under utveckling i norra regionen kan uppdragsbeskrivningen fortlöpande behöva uppdateras, så att den speglar verkligheten och med målet att den ska uppfylla det som ingår i den nationella definitionen.

På anställningsbeviset tas anställningsform och anställningsvillkor upp.

Kontaktsjuksköterskans ansvar och uppdrag

Alla patienter med cancersjukdom ska erbjudas individanpassat stöd och information av en namngiven kontaktsjuksköterska, från diagnos till avslutad uppföljning på den cancervårdande kliniken.

Det är viktigt att kontaktsjuksköterskan har god kunskap och kompetens inom den aktuella vårdprocessen, vars innehåll och avgränsningar reglerar uppdraget. Kompetensfrågor och planering av vården regleras bl.a. i tumörspecifika vårdprogram som kontaktsjuksköterskan bör ha god kännedom om.

Kontaktsjuksköterskan har det övergripande ansvaret för patienten och närstående genom hela vårdkedjan. Uppdraget syftar till att öka delaktighet, skapa kontinuitet, minimera hinder i hälso- och sjukvården och underlätta snabb tillgång till högkvalitativ medicinsk och psykosocial vård för den enskilde patienten.

I uppdraget ingår att vara tillgänglig, att informera om kommande steg i behandlingen och att ge stöd vid normala krisreaktioner. Kontaktsjuksköterskan gör egna behovsbedömningar, sätter in åtgärder som utvärderas, samt förmedlar vid behov kontakter till andra yrkeskategorier. Det är då kontaktsjuksköterskans ansvar att ärendet kommer till rätt profession och hanteras i rimlig tid.

Patienten ska informeras

- både muntligt och skriftligt
- om vad kontakten med kontaktsjuksköterskan innebär
- om hur kontaktsjuksköterskan är tillgänglig
- om vart patienten vänder sig när kontaktsjuksköterskan inte är tillgänglig
- om vem som tar över ansvaret vid kontaktsjuksköterskans frånvaro.

Aktiva överlämningar

Under patientens tid i cancervården förekommer ofta överlämningar mellan olika vårdgivare och yrkeskategorier. Aktiva överlämningar handlar om att tydliggöra vem som har ansvaret för patienten, hur överlämningen sker och hur den ska dokumenteras i journalen.

I varje vårdprocess behöver rutiner skapas för var och hur de aktiva överlämningarna ska genomföras i vårdkedjan, både på regional och lokal nivå. Inom de diagnoser som är aktuella för nationell nivåstrukturering behöver nationella rutiner för aktiva överlämningar utarbetas.

Standardiserade vårdförlopp

Inom standardiserade vårdförlopp (SVF) utses koordinators vars uppdrag är att säkerställa att patienter följer aktuellt SVF. I de fall en kontaktsjuksköterska utses till koordinator ska det tydlig framgå vad detta innebär, i ett särskilt skriftligt uppdrag. Både en generell nationell och en mer detaljerad regional beskrivning av koordinatorfunktionen inom SVF finns framtagna.

I de fall koordinatören tillhör en annan yrkeskategori behöver verksamheten utifrån SVF tydliggöra hur och när kontaktsjuksköterskan kopplas in och hur koordinator och kontaktsjuksköterska samverkar.

Tydligt uppdrag

Kontaktsjuksköterskan ska ha ett tydligt skriftligt uppdrag. Kontaktsjuksköterskans ansvar och arbetsuppgifter finns specificerade i uppdragsmallen på nästa sida. Den ska kompletteras med de diagnosspecifika och verksamhetsspecifika krav som behöver klargöras för att kontaktsjuksköterskan ska kunna uppfylla sitt uppdrag.

Grundmall

(Kursiv text ersätts med förtydliganden av verksamhetens rutiner för den aktuella punkten.)

Uppdrag som kontaktsjuksköterska vid(ange enhet)

Åt.....uppdras att fungera som kontaktsjuksköterska (kssk) för cancerpatienter inom diagnosområde

I uppdraget ingår följande arbetsuppgifter:

- Ge patient och närstående muntlig och skriftlig information om vilket stöd de kan få av kontaktsjuksköterskan och om när och hur kontakt kan tas.
- Ge individanpassad information till patient och närstående om kommande steg i vårdprocessen och säkerställa patientens och ev. närståendes delaktighet i vården. Kontaktsjuksköterskan ska ha god kännedom om de vårdprogram som är aktuella för uppdraget.
- Göra evidensbaserade bedömningar av patientens behov, sätta in åtgärder och utvärdera insatta åtgärder. Vid behov förmedlar kontakt med andra yrkesgrupper.
- Ge stöd och råd till patienter vid normal krisreaktion. *Definiera vilket ansvar kssk har.*
- Förmedla kontakt till andra yrkesgrupper och vägleda till psykosocialt stöd, utifrån patientens behov och riktlinjer baserat på det nationella vårdprogrammet för cancerrehabilitering.
- Förvissa sig om att en individuell skriftlig vårdplan, "Min vårdplan", är upprättad. Genomgång av vårdplanen så att syftet blir begripligt för patienten. Om en skriftlig individuell vårdplan saknas ska kontaktsjuksköterskan bevaka att en sådan upprättas och kommuniceras med patienten. *Definiera vilket ansvar kssk har gällande Min vårdplan.*
- I samråd med SVF-koordinator tydliggöra vilka ledtider som det ligger inom respektive uppdrag att bevaka.
- Bevaka de ledtider som ligger inom kssk-uppdraget, för att säkerställa att patienten inte utsätts för onödig väntan.
- Ansvara för aktiv överlämning till en ny kontaktsjuksköterska när canceruppföljning avslutas på kliniken eller när annan vårdgivare tar över ansvaret. Patient/närstående ska informeras muntligt och skriftligt när kontaktsjuksköterskan överlämnar ansvaret till ny kontaktsjuksköterska. *Tydlig rutin om överrapportering ska finnas inom vårdprocessen.*
- Delta i/samordna multidisciplinära ronder/möten. *Definiera vilket ansvar kssk har vid dessa.*
- Dokumentation i patientjournalen på ett sätt som möjliggör kvalitetssäkring. *Detta ska ske enligt*
- Föra en godkänd och säker förteckning över vilka patienter man har ansvar för. *Detta ska ske enligt*
- Att aktivt och kontinuerligt delta i utveckling och uppföljning av patientprocessarbetet exempelvis genom medverkan i nätverk, processarbetsgrupper och utbildning/fortbildning.
- Inrapportering i kvalitetsregister *enligt särskild överenskommelse, där det ska framkomma vilket ansvar kontaktsjuksköterskan har och hur många procent av arbetstiden denna arbetsuppgift ska vara.*

.....
Verksamhetschef/datum

.....
Kontaktsjuksköterska/datum

.....
Datum för uppföljning